

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2806

Vragen van het lid **Dijkgraaf** (SGP) aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *de kinderopvangtoeslag* (ingezonden 17 juni 2013).

Antwoord van minister **Asscher** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 11 juli 2013).

Vraag 1

Klopt het dat het gebruik van peuterspeelzaalwerk dat plaats vindt in een kinderdagverblijf dat aan alle wettelijke eisen voldoet en op grond daarvan is opgenomen in het landelijk register recht geeft op kinderopvangtoeslag? Hoe is deze situatie te rijmen met het uitgangspunt van de wet dat kinderopvangtoeslag slechts beschikbaar is voor kinderopvang in een kinderdagverblijf en dus niet voor peuterspeelzaalwerk in een kinderdagverblijf, zoals bevestigd is door de rechtbank Middelburg?¹

Antwoord 1

Als een kinderdagverblijf voldoet aan alle wettelijke eisen en als kinderdagverblijf is opgenomen in het landelijk register en de gebruiker ook aan alle andere voorwaarden voor kinderopvangtoeslag voldoet, bestaat er recht op kinderopvangtoeslag. Een kinderdagverblijf heeft de vrijheid om binnen de gestelde wettelijke kaders keuzes te maken in de bedrijfsvoering, bijvoorbeeld over de openingstijden en de invulling van de dag.

De casus waar de rechtbank in Middelburg over oordeelde had betrekking op het jaar 2010. De rechtbank oordeelde op basis van de wetsgeschiedenis van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (Kamerstukken II, 2001–2002, nr. 28 447, nr. 3, blz. 5) dat opvang van peuters voor een beperkt aantal uren in de door de rechter beoordeelde gevallen geen mogelijkheid geeft tot het combineren van arbeid en zorg en dat de ouders daarom geen recht op kinderopvangtoeslag hadden.

Sinds 2012 bestaat de koppeling van het recht op kinderopvangtoeslag aan het aantal gewerkte uren van de minst werkende partner. De koppeling aan gewerkte uren zorgt ervoor dat ouders alleen recht op kinderopvangtoeslag hebben als de uren van de opvang bedoeld zijn voor de combinatie van arbeid en zorg. Dit heeft de doelmatigheid van de kinderopvangtoeslag verhoogd.

¹ Rechtbank Middelburg, 26 april 2012, LJN BY0806.

Het hanteren van twee verschillende criteria voor het recht op toeslag is onwenselijk. De koppeling aan gewerkte uren zorgt voor een verbetering van de doelmatigheid van de kinderopvangtoeslag. Dit leidt ertoe dat de koppeling aan gewerkte uren van de minst werkende ouder voortaan leidend is bij het recht op toeslag bij opvang van peuters in een geregistreerd kinderdagverblijf/gastouder. De passage uit de memorie van toelichting is daarom vanaf december 2012 niet meer relevant voor het recht op kinderopvangtoeslag.

Vraag 2

Hoe is de mogelijkheid van kinderopvangtoeslag voor peuterspeelzaalwerk in een kinderdagverblijf te verenigen met uw antwoorden dat de doelstelling van de wet en van de kinderopvangtoeslag niet zijn gewijzigd en dat geen sprake is van extra uitgaven omdat de reikwijdte van de kinderopvangtoeslag niet is verruimd?²

Antwoord 2

De reikwijdte van de wet is niet verruimd. Voor het recht op toeslag moeten ouders nog steeds voldoen aan dezelfde eisen. Zo hebben ouders alleen recht op kinderopvangtoeslag als de instelling als kinderdagverblijf geregistreerd staat in het landelijk register. De koppeling aan de doelstelling met betrekking tot de combinatie van arbeid en zorg wordt verzekerd door de koppeling aan het aantal gewerkte uren door de minst werkende ouder.

Vraag 3

Onderkent u dat de positie van de officiële peuterspeelzaal onder druk komt te staan doordat gemeenten (kunnen) aandringen op het omzetten of opgaan van deze voorziening in een kinderdagverblijf? Hoe wordt recht gedaan aan de door de wetgever beoogde eigenstandige functie van de peuterspeelzaal, wanneer die als gevolg van de beschikbaarheid van een Rijkstoelage wordt ontmoedigd?

Antwoord 3

De verantwoordelijkheid voor peuterspeelzaalwerk ligt bij gemeenten. Gemeenten hebben daarvoor ook financiële middelen. Gemeenten maken hierover afspraken met peuterspeelzalen, meestal in de vorm van subsidies. Soms gaat het daarbij om zelfstandige peuterspeelzalen, maar het kan ook gaan om peuterspeelzalen die worden geëxploiteerd door organisaties die ook kinderopvang aanbieden. De laatste jaren groeien kinderopvang en peuterspeelzalen naar elkaar toe. In een aantal gevallen ontwikkelen peuterspeelzalen zich tot kinderopvanginstellingen. Als aan alle voorwaarden wordt voldaan, laten deze instellingen zich vervolgens als kinderdagverblijf registreren. Dit gebeurt op eigen kracht, maar kan ook in samenspraak met de gemeente plaatsvinden. Partijen maken hierin binnen de bestaande wettelijke kaders eigen keuzes.

Vraag 4

Kunt u aangeven in hoeveel gemeenten sprake is van peuterspeelzaalwerk dat plaats vindt in een geregistreerd kinderdagverblijf? Wat zijn de budgettaire consequenties van het aanvullende beroep op kinderopvangtoeslag dat door deze gevallen ontstaat?

Antwoord 4

Peuterspeelzaalwerk vindt plaats in geregistreerde peuterspeelzalen. Binnen een geregistreerd kinderdagverblijf wordt alleen kinderopvang aangeboden. Wel kan het zo zijn dat de aangeboden kinderopvang zo vorm gegeven wordt dat het veel overeenkomsten vertoont met peuterspeelzaalwerk. Het kwalificeert zich als kinderopvang als aan alle eisen met betrekking tot kinderopvang wordt voldaan. Over de omvang van deze specifieke vormgeving zijn mij geen gegevens bekend. Uit onderzoek van Regioplan uit 2012 is wel bekend in hoeverre er een ontwikkeling van peuterspeelzalen naar kinderopvang heeft plaatsgevonden. Tussen 2007 en 2010 heeft in ruim een vijfde van de gemeenten een

² Aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2012–2013, nr. 2358, antwoorden 6, 7 en 9.

ontwikkeling van peuterspeelzalen naar kinderopvang plaatsgevonden. In ruim de helft van deze gemeenten wordt ook nog peuterspeelzaalwerk aangeboden door zelfstandige organisaties. De verwachting is dat deze trend ook na 2010 heeft doorgezet.

Het Regioplan onderzoek geeft geen inzicht in de betekenis van deze ontwikkeling voor het kinderopvangbudget. De budgettaire consequenties zijn niet goed vast te stellen, omdat er behoorlijke onzekerheid is over het aantal peuterspeelzalen dat deze ontwikkeling heeft doorgemaakt en het aantal kinderen dat hierbij betrokken is. Ook kunnen andere autonome factoren een rol spelen, bijvoorbeeld ouders die zelf kiezen voor een overstap van peuterspeelzaal naar kinderopvang.

Vraag 5

Waarom kunnen deze fundamentele wijzigingen in het stelsel doorgevoerd worden zonder wetswijziging en in strijd met een rechterlijke uitspraak? Waarom wordt de evaluatie van de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE) niet afgewacht?

Antwoord 5

Het onderscheid tussen peuterspeelzalen en kinderopvang is niet veranderd. Wel is helderheid gecreëerd met betrekking tot het van toepassing zijnde urencriterium voor de kinderopvangtoeslag. Daarvan is aangegeven dat de in 2012 ingevoerde koppeling aan de gewerkte uren van de minst werkende ouder het leidende criterium is, zoals ook in het antwoord op vraag 1 staat aangegeven.